

Informacija o potpisivanju Memoranduma između Nacionalnog savjeta za borbu protiv korupcije i Agencije za sprečavanje korupcije

Jedan od osnovnih prioriteta države i Vlade Crne Gore (u daljem tekstu: Vlada) jeste efikasna borba protiv korupcije, ne samo zbog ubrzanja evropskih integracija, već i zbog izgradnje ambijenta koji počiva na jednakosti, pravnoj sigurnosti i predvidivosti. Shodno važećoj Strategiji za borbu protiv korupcije neophodna je sinergija svih činilaca u društvu u cilju eliminisanja ovog višestruko štetnog društvenog fenomena. U tom smislu je od posebnog značaja unapređenje saradnje i koordinacije nadležnih institucija i tijela na planu prevencije i borbe protiv korupcije.

Saradnja nadležnih institucija u borbi protiv korupcije je ključna jer omogućava efikasnu razmjenu informacija, koordinisano djelovanje i cjelovit pristup otkrivanju, procesuiranju i sprečavanju korupcije. Bez međusobne saradnje, antikorupcijski naponi ostaju fragmentisani i manje djelotvorni.

U okviru Pete evaluacione runde GRECO u vezi Crne Gore, a koja se odnosi na sprečavanje korupcije i unapređivanje integriteta u okviru organa centralne vlasti (na najvišim izvršnim funkcijama) i agencija za sprovođenje zakona, pored ostalog, posebno je apostrofirao značaj definisanja odgovarajućih modaliteta saradnje i odnosa Nacionalnog savjeta za borbu protiv korupcije (u daljem tekstu NSBPK) sa drugim državnim organima odgovornim za prevenciju korupcije, posebno sa Agencijom za sprečavanje korupcije (u daljem tekstu: ASK). Takođe je i u Izvjestaju Evropske komisije o vladavini prava u Crnoj Gori, naglašen značaj uspostavljanja okvira saradnje između NSBPK i ASK, u cilju jačanja zajedničkih aktivnosti na planu prevencije korupcije.

22. februara 2024 godine, Odlukom Vlade formiran je NSBPK i određene su mu jasne nadležnosti i misija. NSBPK je sačinio nacrt Strategije za borbu protiv korupcije 2024-2028, sa pratećim akcionim planom, koju je usvojila Vlada. Time je ispunjena važna obaveza od značaja za pozitivan IBAR, ali prije svega je kreiran snažan okvir za djelotvornu prevenciju korupcije.

Na VI sjednici Nacionalnog savjeta za borbu protiv korupcije održanoj 30. maja 2025 godine formiran je radni tim za izradu predloga Memoranduma o saradnji ASK i NSBPK, a na VIII sjednici NSBPK održanoj 30. jula 2025 godine, usvojen je predlog Memoranduma.

Sklapanje Memoranduma o saradnji između Agencije za sprečavanje korupcije i Nacionalnog savjeta za borbu protiv korupcije ima višestruk značaj, naročito u kontekstu ispunjavanja međunarodnih obaveza, kao i unapređenja unutrašnjeg sistema borbe protiv korupcije. U smislu realizacije preporuka GRECO (Grupa država protiv korupcije Savjeta Evrope), kao i jačanja prevencije i konzistentnosti antikorupcijske strategije, može se istaći sljedeće:

Prvo, unapređenje institucionalne saradnje i koordinacije što je nasušna potreba kada je

riječ o prevenciji i borbi protiv korupcije, kao složenog društvenog fenomena, koji dovodi do urušavanja principa jednakosti i usporavanja privrednog rasta. Memorandum formalizuje saradnju između dvije važne institucije u borbi protiv korupcije, čime se izbjegava fragmentacija nadležnosti i osigurava bolja koordinacija aktivnosti. Time se doprinosi realizaciji preporuka GRECO koje često ukazuju na potrebu za većom sinergijom i efikasnijim prenosom informacija između relevantnih tijela.

Drugo, jačanje preventivnih mehanizama u cilju predupređenja nastanka korupcije. U tom smislu, saradnja omogućava zajednički rad na analizi rizika od korupcije, razmjeni podataka i informacija, te razvoju preventivnih mjera, što je u skladu sa modernim pristupom antikorupcijskoj politici koji stavlja akcenat na prevenciju, a ne samo na represiju.

Treće, dosljednija i učinkovitija implementacija antikorupcijskih strategija. Naime, zajedničko djelovanje doprinosi konzistentnijoj primjeni antikorupcijskih strategija i akcionih planova, jer Memorandum stvara okvir za usklađivanje prioriteta i međusobno praćenje realizacije mjera. Time se izbjegava preklapanje ili dupliranje aktivnosti, što je često bila kritika GRECO-a.

Četvrto, povećanje transparentnosti i odgovornosti činilaca antikorupcijske politike. Saradnja omogućava bolji nadzor nad sprovođenjem politika i prijavljenim slučajevima, te jača transparentnost rada obje institucije. To ima direktan uticaj na jačanje povjerenja javnosti i ispunjavanje preporuka u pogledu integriteta javnih funkcionera.

Na kraju, nesumnjivo poseban značaj leži i u jačanju međunarodnog kredibiliteta. Kroz zajednički rad i efikasnu realizaciju preporuka GRECO, država demonstrira ozbiljan pristup borbi protiv korupcije, što može pozitivno uticati na međunarodnu percepciju, napredak u evropskim integracijama i druge međunarodne evaluacije.

Ukratko, Memorandum o saradnji ima ključnu ulogu u izgradnji koherentnog, sveobuhvatnog i efektivnog sistema prevencije i borbe protiv korupcije, u skladu sa međunarodnim standardima i najboljim praksama.

Predlogom Memoranduma definisan je precizan okvir saradnje između NSBPK i ASK, kao i ciljevi koji se uspostavljenom saradnjom žele ostvariti. Takođe, definisana su polja za ostvarivanje saradnje: strateško planiranje, razmjena informacija, procjena rizika, monitoring i evaluacija, multisektorski pristup i ekspertska podrška. Pored navedenog, Predlogom Memoranduma precizirani su konkretni mehanizmi kroz koje će se ostvarivati visok nivo saradnje. Od posebnog je značaja uređivanje okvira saradnje NSBP i ASK u vezi pružanja ekspertske podrške u vezi uspostavljanja efikasnog i povjerljivog modela savjetivanja za najviše nosioce izvršne vlasti, u vezi prepoznavanja, izbjegavanja i rešavanja sukoba interesa, tumačenjem i primjenom pravila o integritetu u vršenju javnih funkcija, te razvojem internih procedura u vezi sa tim, a što je ujedno i važna preporuka GRECO. Predlogom Memoranduma uređena su i druga pitanja, od značaja za saradnju i implementaciju samog sporazuma.

Vlada Crne Gore

Nacionalni savjet za borbu protiv korupcije

MEMORANDUM O SARADNJI

Zaključen u Podgorici, dana ... 2025. godine, između:

NACIONALNOG SAVJETA ZA BORBU PROTIV KORUPCIJE (u daljem tekstu Savjet), koji zastupa predsjednik **Momo Koprivica**.

AGENCIJE ZA SPREČAVANJE KORUPCIJE (u daljem tekstu Agencija), koju zastupa v.d. direktora **Dušan Drakić** i

PREAMBULA

Polazeći od činjenice da savremena društva sve češće karakterišu složeni izazovi po vladavinu prava, te da korupcija kao globalna pojava predstavlja ozbiljnu prijetnju stabilnosti država, funkcionalnosti institucija i povjerenju građana u pravni poredak,

Uzimajući u obzir da je Nacionalni savjet za borbu protiv korupcije tijelo čiji su ključni zadaci koordinacija aktivnosti na unapređenju saradnje nadležnih organa i institucija u cilju obezbjeđivanja konzistentne, potpune i efikasne primjene Strategije za borbu protiv korupcije 2024–2028. godine,

Uzimajući u obzir nadležnosti Agencije, propisane Zakonom o sprečavanju korupcije, Zakonom o kontroli finansiranja političkih subjekata i izbornih kampanja i Zakonom o lobiranju,

Uvažavajući preporuku Grupe zemalja Savjeta Evrope protiv korupcije (GRECO) o potrebi definisanja jasnih modaliteta saradnje i odnosa Savjeta sa državnim organima nadležnim za prevenciju korupcije, naročito sa Agencijom, kako bi se osigurala konzistentnost ukupne antikorupcijske strategije,

Polazeći od misije Agencije da štiti javni interes i afirmiše vladavinu prava kroz neselektivno i dosljedno sprovođenje antikorupcijskih zakona, te kroz razvoj integriteta u saradnji sa građanima, medijima, civilnim sektorom, institucijama i međunarodnim partnerima,

Uvjereni da borba protiv korupcije zahtijeva sveobuhvatnu, efikasnu i koordinisanu saradnju svih nadležnih institucija i tijela, preporuku

Uzajamno zainteresovani za uspostavljanje saradnje u oblasti kreiranja modela i metoda za eliminaciju rizika od korupcije i jačanja svijesti o štetnosti korupcije,

S ciljem da se na društveno optimalan način eliminiše korupcija, kao prepreka ekonomskom, demokratskom i socijalnom razvoju države,

Strane ovim Memorandumom o saradnji (u daljem tekstu: Memorandum) izražavaju zajedničku spremnost da definišu principe, ciljeve i mehanizme međusobne saradnje u borbi protiv korupcije.

Član 1

Ovim Memorandumom se uspostavlja okvir saradnje između Savjeta i Agencije, u cilju jačanja integriteta, efikasnog sprovođenja antikorupcijskih politika, osiguranja konzistentnosti ukupne antikorupcijske strategije i unapređenja koordinacije između relevantnih aktera.

Član 2

Agencija i Savjet namjeravaju da putem Memoranduma uspostave saradnju koja će doprinijeti:

- efikasnom sprovođenju i izvještavanju o sprovođenju Strategije za borbu protiv korupcije 2024–2028. i pratećih akcionih planova;
- jačanju međuinstitucionalne saradnje i koordinacije u borbi protiv korupcije;
- unapređenju razmjene informacija i podataka od značaja za identifikaciju i otklanjanje koruptivnih rizika;
- jačanju integriteta i institucionalne odgovornosti u javnom sektoru;
- promovisanju antikorupcijske kulture i podizanje svijesti javnosti.

Član 3

Saradnja će se ostvarivati u sljedećim oblastima:

- Strateško planiranje – zajednički doprinos razvoju i sprovođenju strateških dokumenata u oblasti borbe protiv korupcije;
- Razmjena informacija – uspostavljanje efikasnih kanala za razmjenu podataka od značaja za sprečavanje i otkrivanje korupcije;
- Procjena rizika – zajednički rad na prepoznavanju i eliminaciji sektorskih i pojedinačnih koruptivnih rizika;
- Monitoring i evaluacija – praćenje realizacije antikorupcijskih mjera i izvještavanje o napretku;
- Multisektorski pristup – Agencija i Savjet, u okviru propisanih nadležnosti, koordiniraju razmjenu informacija sa civilnim društvom koje prati sprovođenje Strategije i akcionih planova, prikupljaju njihova zapažanja i preporuke, iniciraju njihovo razmatranje i potencijalnu primjenu, te zajedno razmatraju i donose zaključke po ključnim nalazima i stavovima;
- Ekspertska podrška – obezbjeđivanje ekspertске pomoći odgovarajućih međunarodnih organizacija i institucija koje imaju projekte vezane za prevenciju i borbu protiv korupcije.

Član 4

Agencija se obavezuje da pruži stručnu podršku Savjetu za borbu protiv korupcije u uspostavljanju efikasnog i povjerljivog modela savjetovanja za nosioce najviših funkcija izvršne vlasti, a naročito u vezi sa:

- prepoznavanjem, izbjegavanjem i rešavanjem situacija sukoba interesa;
- tumačenjem i primjenom pravila o integritetu i etici u vršenju javne funkcije;
- razvojem internih procedura i smjernica za povjerljivo savjetovanje.

Stručna podrška iz stava 1. ovog člana uključuje:

- izradu i dostavljanje predloga metodologije i operativnog modela za pružanje savjetodavnih usluga;
- učešće predstavnika Agencije u radnim grupama ili savjetodavnim tijelima koje Savjet formira u ovu svrhu;
- organizaciju zajedničkih radionica, obuka i edukativnih aktivnosti namijenjenih nosiocima javnih funkcija;
- razmjenu primjera dobre prakse iz međunarodnog okruženja.

Agencija će podršku iz stava 1 i 2 ovog člana pružati uz puno poštovanje principa povjerljivosti, nezavisnosti i zakonitosti, vodeći računa o zaštiti ličnih podataka i integritetu korisnika savjetodavnih usluga.

Član 5

Savjet i Agencija će razviti visok nivo saradnje kroz sljedeće mehanizme:

- Strane će imenovati kontakt osobe odgovorne za sprovođenje ovog Memoranduma;
- Saradnja će se sprovoditi putem zajedničkih sastanaka, radnih grupa, razmjene informacija i stručne podrške, kao i radom u okviru Savjeta;
- Agencija će redovno dostavljati Savjetu informacije o ostvarenom stepenu koordinacije sa drugim institucijama, međunarodnim partnerima i organizacijama civilnog društva;
- Agencija će obezbijediti mehanizme za kontinuirano prikupljanje preporuka civilnog društva u vezi sa sprovođenjem Strategije i akcionih planova, te ih, zajedno sa analizom njihove primjenjivosti, blagovremeno dostavljati Savjetu.

Član 6

Ovaj Memorandum stupa na snagu danom potpisivanja od strane ovlašćenih predstavnika obje strane i ostaje na snazi do isteka važenja Strategije za borbu protiv korupcije 2024–2028, osim ako se ranije ne raskine sporazumno ili jednostrano iz opravdanih razloga, uz blagovremeno obaveštavanje druge strane.

Član 7

Potpisnice će u roku od 30 dana od dana potpisivanja ovog Memoranduma imenovati kontakt osobe za saradnju.

Član 8

Memorandum se sačinjava u četiri (4) istovjetna primjerka, od kojih svaka strana potpisnica zadržava po dva (2).

Dana _____ 2025. godine

AGENCIJA ZA SPREČAVANJE KORUPCIJE

V.D. DIREKTORA

**NACIONALNI SAVJET ZA BORBU PROTIV
KORUPCIJE**

PREDSJEDNIK
